

Duchovní a etická témata ve vysílání Českého rozhlasu (koncepce 2015)

Obsah

Strana 3
Evropa

Strana 11
ČR

Strana 17
Český rozhlas – dosud

Strana 24
Český rozhlas – dále

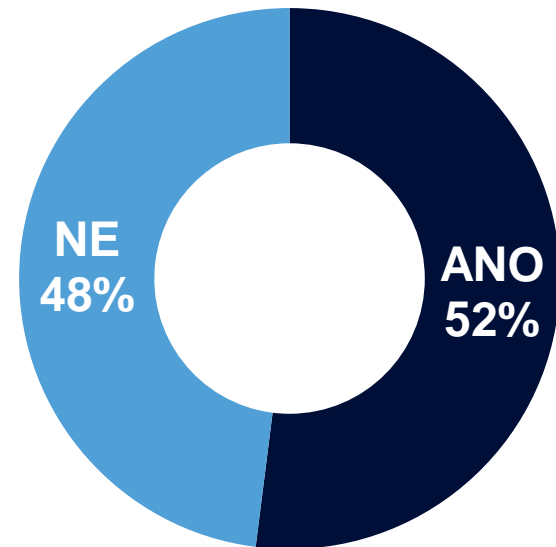
Strana 36
Přílohy

Evropa

Evropa

- v roce 2011 průzkum u 25 veřejnoprávních a národních vysílatelů z celé Evropy
- dotazníková metoda prostřednictvím e-mailu
- koordinovala EBU
- přibližně polovina oslovených stanic má vlastní specializovanou náboženskou redakci -> patří k nim hlavně stanice v tradičních křesťanských státech jako Polsko, Rumunsko, Itálie, samozřejmě Vatikán

Specializovaná náboženská redakce

Zdroj dat: Průzkum ČRo/EBU

Bohoslužby - Evropa

96 %

Drtivá většina oslovených stanic vysílá bohoslužby

70 %

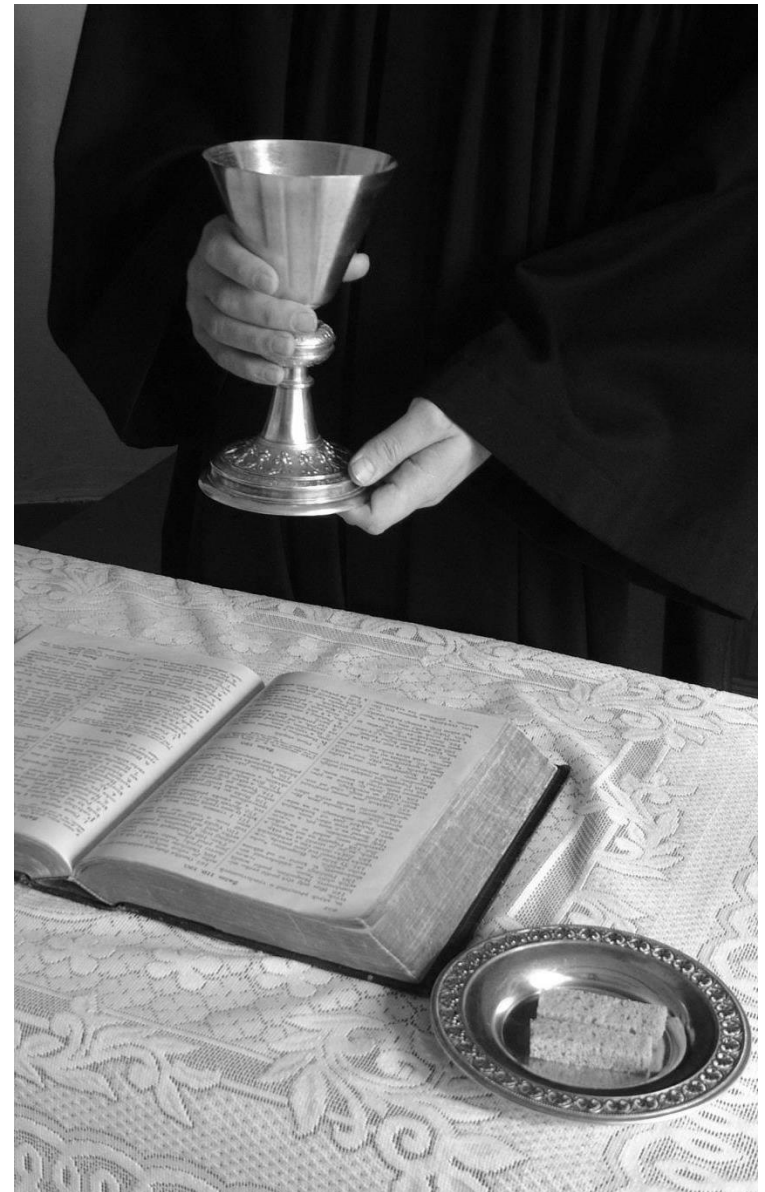
Pravidelně 1x týdně bohoslužby vysílají více než 2/3 stanic

95 %

V přímém přenosu vysílá bohoslužby drtivá většina stanic

Zdroj dat: Průzkum ČRo/EBU

 Český rozhlas

Bohoslužby - Evropa

27 % Zhruba čtvrtina stanic vysílá bohoslužby ze studia

52 % Na polovině stanic jsou součástí bohoslužeb i výklady textů

Zdroj dat: Průzkum ČRo/EBU

Magazíny - Evropa

48 %

Zpravodajský magazín připravuje náboženská redakce v přibližně polovině oslovených stanicích

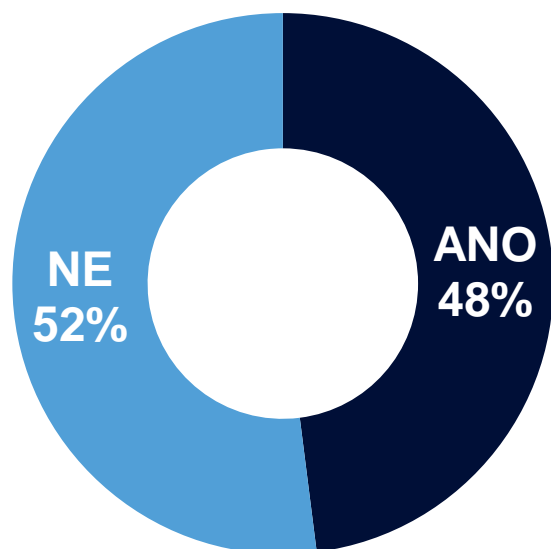
Zdroj dat: Průzkum ČRo/EBU

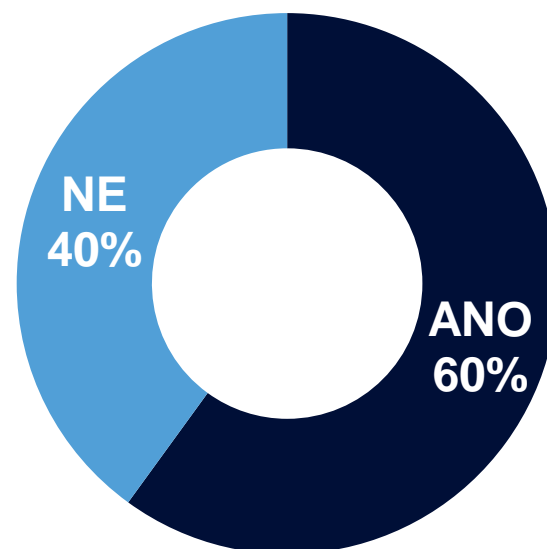
Vysílání - Evropa

Ve zpravodajských blocích má příspěvky s náboženskou tematikou přibližně polovina stanic, v proudovém vysílání ještě o něco více:

Náboženství ve zpravodajství

Náboženství v proudě

Zdroj dat: Průzkum ČRo/EBU

Pořady - Evropa

52 %

Polovina stanic zařazuje pravidelné náboženské pořady do hlavních vysílacích časů (prime-time)

29 %

Necelá třetina regionálních stanic vysílá pravidelné náboženské pořady

95 %

Drtivá většina stanic zařazuje náboženské pořady do vysílání hlavních celoplošných stanic

14 %

Jen sedmina speciálních stanic vysílá pravidelné náboženské pořady

Zdroj dat: Průzkum ČRo/EBU

Pořady - Evropa

PO ÚT ST ČT PÁ **SO NE**

68 % Přibližně 2/3 stanic vysílají pravidelné náboženské pořady v průběhu pracovního týdne

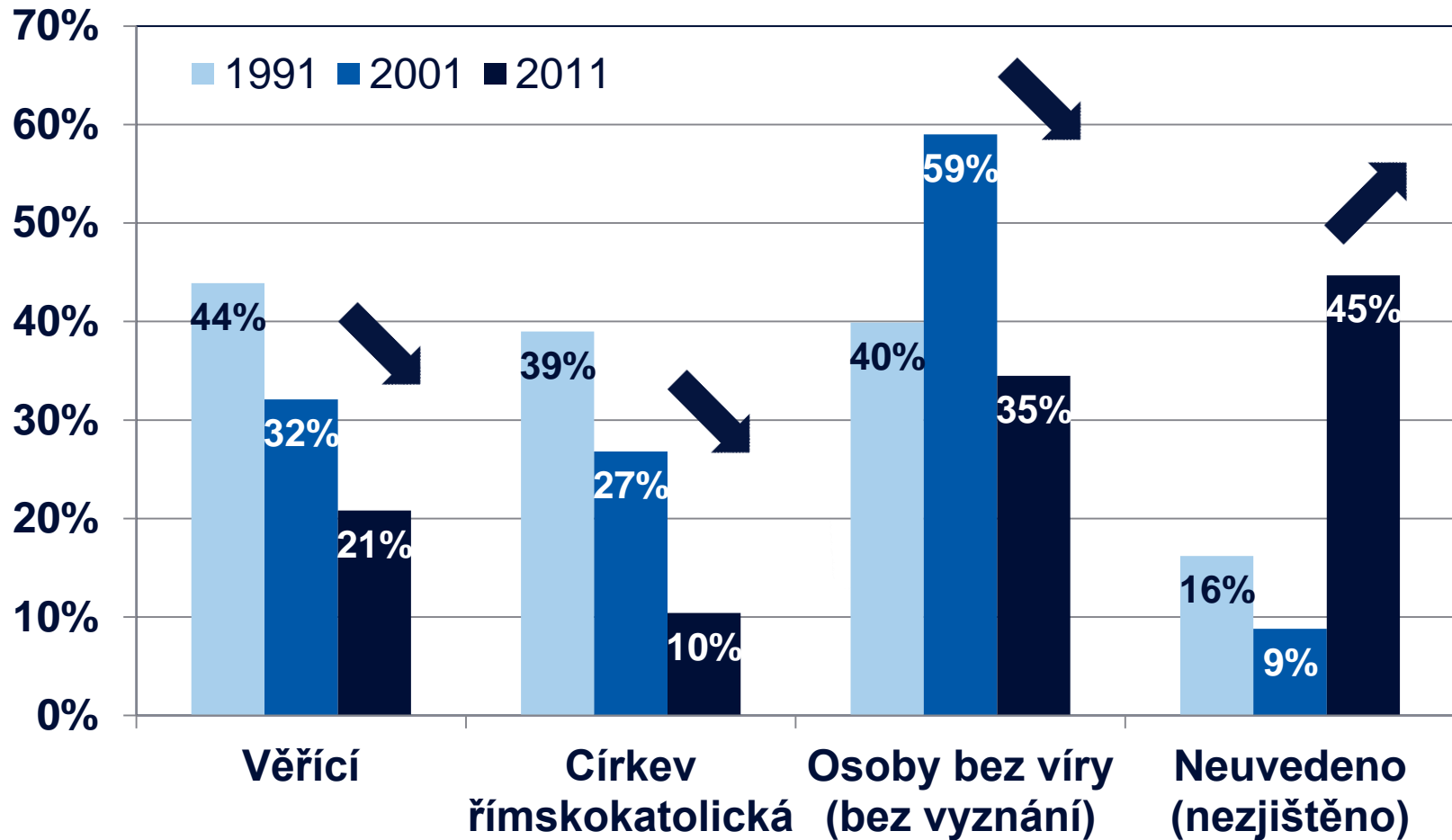
96 % Drtivá většina oslovených stanic zařazuje pravidelné náboženské pořady o víkendu

Zdroj dat: Průzkum ČRo/EBU

ČR

Sčítání lidu 1991-2001-2011

Zdroj dat: ČSÚ (viz Přílohy)

ČR – Česká televize

Bohoslužba (60'): jen při zvláštních příležitostech (Velikonoce, Vánoce) – 7 bohoslužeb v 1. polovině roku 2014

Sváteční slovo (5'): neděle po 13. hodině (reprízy na ČT1 v úterý, středu a sobotu vždy cca hodinu po půlnoci)

Křesťanský magazín (25'): neděle po 13. hodině (repríza na ČT2 v úterý nebo ve středu kolem poledne)

Uchem jehly (25'): neděle po 13. hodině (repríza na ČT2 v úterý a neděli cca hodinu po půlnoci)

Zdroj dat: Program ČT 1.1. 2014 – 30. 6. 2014

ČR – komunitní média

Rádio Proglas

- Radio Proglas je **nezisková organizace**, která získává peníze na provoz z darů svých posluchačů a bezpodmínečných dárců
- Podle licence je to „**rádio pro celou rodinu s důrazem na křesťanské pojetí hodnot**“
- Proglas lze zachytit pomocí běžného VKV rádia oficiálně asi na **40 %**, neoficiálně na **60 %** území Česka
- Kompletní pokrytí ČR v DVB-T v multiplexu 3
- Dále DVB-S, DAB, internet, kabelovka
- Poslechovost: **30000** denně, **76000** týdně (RadioProjekt, 1. pololetí 2014, cílová skupina: 12–79 let)

Zdroj dat: Web Rádia Proglas a RRTV (viz Přílohy)

ČR – Rádio Proglas

Bohoslužby

- Převážně katolické bohoslužby
- Každý **čtvrtek a pátek** v 18 hodin a **v neděli** v 9 hodin bohoslužby z různých kostelů v České republice
- **V úterý** bohoslužba v 18 hodin přímo z Radia Proglas. Slouží ji ředitel Proglasu, otec Martin Holík
- V průběhu roku i **mimořádné přenosy** z jiných míst. Někdy využívá Proglas spolupráce se slovenským Rádiem Lumen a televizí NOE, jako např. při přenosech mší Svatého otce na jeho apoštolských cestách

Zdroj dat: Web Rádia Proglas a RRTV (viz Přílohy)

ČR – TV Noe

- „Televize dobrých zpráv“ je nekomerční české křesťanské médium
- Je neziskovou a komunitní televizí
- Financuje ji křesťanská komunita
- Značnou část příjmů tvoří **individuální dary** přímo od diváků. Jejím dvojčetem je Rádio Proglas
- Pokrytí: DVB-S, DVB-T, kabelové sítě (DVB-C), internet, IPTV – TV Noe lze naladit na 99 % míst ČR
- **Pravidelné bohoslužby** minimálně 4x týdně, vždy v pondělí, středu, pátek a neděli a **výjimečně** i v dalších dnech v týdnu (stav v září 2014)

Zdroj dat: Web TV Noe (viz Přílohy)

Český rozhlas - dosud

Český rozhlas

Pravidelné pořady – 2014	
Radiožurnál	Křesťanský týdeník, Doteky víry
Dvojka	Nedělní bohoslužba
Vltava	Liturgický rok, Ranní slovo, Duchovní hudba, Slovo mezi nebem a zemí, Ranní úvaha
Plus	Kořeny, Za hranou
Radio Wave	Hergot!
Regionální stanice	Hosana (České Budějovice), Slovo na neděli (Hradec Králové), Slunečnice (Olomouc), Slovo na cestu (Ostrava), Myšlenka pro každého (Pardubice), Na křesťanské vlně Plzně (Plzeň), Šalom (Regina Praha)

... výčet obsahuje pouze specializované pořady. Duchovní a etická témata se nepravidelně objevují v dalších pořadech napříč všemi stanicemi Českého rozhlasu.

Analýza

Doc. David Václavík: **Analýza pořadů s náboženskou tematikou vysílaných Českým rozhlasem z roku 2013** (vysílání v lednu 2013)

Závěr 1: Nejasnost v celkové dramaturgii náboženského vysílání ČRo. Nedostatečná koordinace, tematické a formátové překryvy.

Analýza

Závěr 2: Preferované jsou tzv. mainstreamové křesťanské skupiny, především pak Římskokatolická církev, Českobratrská církev evangelická a Československá církev husitská. Prostor, který jim byl věnován, neodpovídá jejich reálnému zastoupení v českém prostředí.

Analýza

Závěr 3: Další křesťanské a nekřesťanské skupiny a alternativní náboženské směry jsou **podreprezentovány, resp. marginalizovány**. Například k alternativním náboženským směrům se hlásí téměř $\frac{3}{4}$ milionu lidí, tedy výrazně více než ke všem nekatolickým náboženstvím. Dohromady jen asi o 250 tisíc lidí méně než ke katolictví.

Analýza

Závěr 4: Omezený okruh reprezentantů jednotlivých církví a odborníků vede k nižší míře názorové plurality.

Závěr 5: Absence dialogu (diskuze) mezi jednotlivými názorovými (nejen náboženskými) proudy.

Analýza

Závěr 6: Většina analyzovaných pořadů má poměrně **vysokou úroveň**. Informace jsou až na drobné výjimky přesné a odpovídající současnému stavu bádání. Plně rovněž **splňují podmínky Kodexu Českého rozhlasu**.

Český rozhlas - dále

Výchozí teze

- U kořenů evropské civilizace stojí židovství, křesťanství i antická tradice. Bez tohoto povědomí ztrácíme v postmoderním světě odpověď na otázky: Kdo jsme? Odkud a kam kráčíme?
- Postmoderní liberalismus u části společnosti vede ke ztrátě tradičních hodnot a kulturní identity.
- Veřejná služba spočívá v potřebě kultivovat duchovní rozměr člověka i společnosti, poskytovat informace, zprostředkovávat přemostění současnosti s minulostí a napomáhat budování identity v českém, evropském i celosvětovém kontextu.
- Člověk je bytost náboženská a politická, mnoho konfliktů mělo, má a nadále bude mít náboženské pozadí. Ať chceme či nikoliv, náboženství se svými odlišnými morální kodexy byly, jsou a budou hybateli dění.

Výchozí teze

- ČRo musí klást větší akcent na **obecně spirituální a etická témata**, duchovno bez institucionálního (církevního) rozměru.
- Vědomí mediálního kontextu – potřeby křesťanské komunity dnes uspokojují specializovaná komunitní média, internet a záplava duchovní literatury. Úkolem ČRo by mělo v první řadě být úsilí o **zorientování posluchače v morálních dilematech dnešní doby, jeho zakotvení v nesporných hodnotách naší civilizace.**
- Pořady cílí k tzv. **většinovému posluchači** a mají ambici k dialogu, přesahům a společenským reflexím. Jediným pořadem zaměřeným na křesťanskou minoritu je bohoslužba.
- Větší žánrová pestrost, širší okruh respondentů = **větší pluralita názorů, spravedlivé zohlednění myšlenkových směrů, a to nejen náboženských.**

Návrh formátů

- **Proudové reportážní příspěvky** mapující zajímavosti a aktuality z duchovní sféry a etická témata
- **Rozhovory** s inspirativními osobnostmi duchovního světa, morálními autoritami, osobní příběhy a výpovědi, resp. hovory na konkrétní téma
- **Magazín** aneb koncentrovaný mix různých žánrů (rozhovor, reportáž, montáž, zamyšlení, glosa atd.)
- **Zamyšlení, promluvy a úvahy** formou monologu či dialogu
- **Diskuze** se zástupci různých myšlenkových proudů, včetně alternativních a menšinových náboženství, liberalismu, socialismu či ateismu, vědy atd. reflektují aktuální i nadčasová témata (nezaměstnanost, menšiny, korupce, bezdomovectví, ekologie, sport atd.)
- **Bohoslužby**

Kritéria

- **Kompatibilita** pořadu s formátem stanice
- **Kvalita** z hlediska zpracování a z hlediska odborné způsobilosti autorů
- **Potřebnost** nebo **nepotřebnost** pořadu z hlediska míry zájmu posluchačů dané stanice

Radiožurnál

- **Večerní host Radiožurnálu** – 1 x týdně rozhovor s osobnostmi duchovního světa a morálními autoritami
- **Dopolední host Radiožurnálu** – 1 x měsíčně rozhovor s osobnostmi duchovního světa a morálními autoritami
- **Aktuální proudové příspěvky** (reportáž, montáž, rozhovor, anketa) – cca 5–7x týdně v plovoucích časech v závislosti na aktuálním dění

Dvojka

- **Jak to vidí** – nedělní speciál v 8:30, osobnosti duchovního světa hovoří se známými lidmi o jejich životních hodnotách a pohledu na aktuální dění
- **Kontakt** – 1 x za 14 dní interaktivní diskuze na téma etické hodnoty, morální dilemata

- **Ranní úvaha** – každý všední den 6:50, glosy, fejetony, zamyšlení, inspirace do nového dne
- **Liturgický rok** – Neděle 7:00–7:35, hudební cyklus sledující průběh křesťanského roku
- **Ranní slovo** – Neděle 7:35, biblické slovo komentují přední přední biblisté
- **Duchovní hudba** – Neděle 8:00–9:00, cyklus představující českou i světovou duchovní tvorbu
- **Bohoslužba** – Neděle 9:00–10:00
- **Slovo mezi nebem a zemí** – tradice a spiritualita v souvislostech - Neděle 17:00

Plus

- **Kořeny** – Středa 20:10–20:40, kořeny evropské civilizace na pozadí biblických textů
- **Za hranou** – Neděle 21:40–22:00, aktuální publicistika zaměřená na aktuální etická témata
- **Hovory** – Neděle 22:10–22:40, rozhovor na duchovní téma
- **Vertikála** – víkendová 50-minutová diskuze ve formátu moderátor + 3 hosté zastupující různé významné názorové proudy (křesťanství, židovství, liberalismus, anarchismus apod.) reflektující aktuální témata současného dění (nezaměstnanost, vztah k menšinám, narůstání sociálních rozdílů, sport atd.)

Radio Wave

- **Hergot!** aneb Rázně o spiritualitě a společnosti – neděle 18–19, neortodoxní pohled na duchovní záležitosti v souvislosti s děním takzvaně světským.

Rádio vašeho kraje

- **Magazín (pracovní název)** – víkendový 50minutový magazín složený z aktuálních příspěvků z oblasti duchovních a společenských trendů s výrazným regionálním rozměrem doplněný zamyšlením, glosou, svátečním slovem a písničkami. Umožňuje vytvářet regionální „mutace“. Čas vysílání a název budou teprve upřesněny.

Děkuji za pozornost

PŘÍLOHY: Zdroje dat

- Strana 12 – Sčítání lidu
 - http://www.scitani.cz/csu/2003edicniplan.nsf/o/4110-03--obyvatelstvo_hlasici_se_k_jednotlivym_cirkvim_a_nabozenskym_spolecnostem
 - [http://www.scitani.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/82002D3492/\\$File/17022014.docx](http://www.scitani.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/82002D3492/$File/17022014.docx)
- Strana 14–15 – Rádio Proglas
 - <http://www.proglas.cz/statut-proglasu.html>
 - <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/16407.pdf>
 - <http://www.proglas.cz/zakladni-udaje.html>
 - <http://www.proglas.cz/prijem-vysilani.html>
 - <http://www.proglas.cz/poslechovost.html>
 - <http://www.proglas.cz/bohosluzby.html>
- Strana 16 – TV Noe
 - <http://www.tvnoe.cz/jak-prijimat-tv-noe.html>
 - <http://www.tvnoe.cz/mse.html>